

KAKO SE PRI VAŠI HIŠI REČE?

Hišna imena v vaseh Dobje, Hotovlja, Poljane in Predmost
v občini Gorenja vas - Poljane



KAKO SE PRI VAŠI HIŠI REČE?

Hišna imena v vaseh Dobje, Hotovlja, Poljane in Predmost
v občini Gorenja vas - Poljane



Občina
Gorenja vas - Poljane



RAZVOJNA
AGENCIJA
SORA d.o.o.

KAKO SE PRI VAŠI HIŠI REČE?

Hišna imena v vaseh Dobje, Hotovlja, Poljane in Predmost
v občini Gorenja vas - Poljane

-
- Zbrala in uredila:** Kristina Miklavčič (Razvojna agencija Sora)
in Klemen Klinar (Razvojna agencija Zgornje
Gorenjske)
- Slikovno gradivo:** Izidor Jesenko, Slovenski etnografski muzej, Gorenjski
muzej, Loški muzej Škofja Loka, Razvojna agencija
Sora, Slavko Kržišnik, Franc Tavčar, Silvo Marolt,
Janez Dolinar, Rok Grošelj (osebni arhivi krajanov)
- Oblikovanje:** Simon Pavlič, Standart d.o.o

Gorenja vas, november 2017

UVOD

Hišna imena so del nesnovne kulturne dediščine slovenskega podeželja. Izoblikovala so se na podlagi značilnosti določenega območja, prebivalcev in njihovih dejavnosti z namenom lažjega ločevanja ljudi med seboj. Domača imena so se na domačijah obdržala kljub menjavi lastnikov hiš in njihovih priimkov, ponekod pa z opuščanjem kmetovanja in podiranjem starih poslopij izginjajo iz vsakdanjega govora. Vsa hišna imena določenega območja pogosto poznajo in uporabljajo le še starejši.

Da bi preprečili njihovo izginotje in da bi razširili njihovo uporabo, je bil v okviru projekta Stara hišna imena – obraz dediščine naših krajev ob sofinanciranju Občine Gorenja vas - Poljane opravljen podroben pregled nekdanjih in današnjih hišnih imen v vaseh Dobje, Hotovlja, Poljane in Predmost župnije Sv. Martina v Poljanah.

Podatki za seznam hišnih imen, ki so objavljeni v tej knjižici, so bili pridobljeni s pregledom zgodovinskih virov, franciscejskih katastrov in župnijskih knjig. Zelo pomembno vlogo pa so pri zbiranju odigrali starejši domačini, s katerimi smo opravili razgovore, in drugi krajan, s katerimi smo se sestali na zanimivem srečanju.

V knjižici so zbrana stara hišna imena, ki jih domačini za navedene lokacije še poznajo, čeprav se imena v nekaterih primerih ne uporabljajo več. Poleg tega v spodnjem delu tabel navajamo še imena, ki so evidentirana v zgodovinskih virih, vendar so se očitno že izgubila, ker med ljudmi niso več poznana.

Pomen in izvor hišnih imen

S hišnimi imeni se ohranja domače narečje in njegove krajevne govorne posebnosti. Hišna imena večkrat sporočajo tudi zgodovinske posebnosti kraja ali domačij, z njimi se ohranja identiteta določenega območja in pripadnost ljudi domačemu kraju in domačiji.

Izvor hišnih imen je raznolik in marsikdaj ni več poznan.

Najpogosteje izvirajo iz:

- ledinskih imen ali lokacije domačije (npr. Na Kuclju – domačija stoji na hribu, V Pasji grapi – hišno ime po ledinskem imenu območja, kjer so pokopavali pse, Pod Skalo – lokacija hiše, umeščene v skalnat predel),
- osebnih imen (npr. Pri Blažu – po imenu Blaž, Pri Vrbanaču – po imenu Urban, Pri Povletu – po imenu Pavle, Pri Frjanu – po imenu Florijan, Pri Matevžu – po imenu Matevž),
- priimkov (npr. Pri Klobovsu – po priimku Kloboves, Pri Rešku – po priimku Rešek, Pri Frtunu – po priimku Fortuna, Pri Kosu – po priimku Kos),
- vzdevkov, ki so nastali na podlagi statusa, telesnih posebnosti ali duševnih lastnosti nosilca, iz imen živali, rastlin, značilnih jedi, predmetov... (npr. Pri Štajfu – po gospodarju, ki je bil tog, neprilagodljiv, po domače "štajf", Pri Orlu, Pri Ovničku – po živalih orlu in ovnu),
- poimenovanj za poklice, dejavnosti ali statuse (Pri Mesarju – po dejavnosti mesarstva, Pri Apnarju – po dejavnosti kuhanja apna, Pri Bognarju – po dejavnosti kolarja (po domače bognarja), Pri Šnajcu – po dejavnosti krojača, žnidarja (nemško Schneider), Pri Strojariju – po dejavnosti strojenja živalskih kož, Pri Tišlarju – po dejavnosti mizarstva (po domače tišlarije), Pri Kovaču – po dejavnosti kovača).

Zgodovinski zapisi

Zapisi hišnih imen v zgodovinskih virih nam potrjujejo, da je hišno ime v času nastanka tega vira že obstajalo. Z njimi si včasih lahko pomagamo tudi pri ugotavljanju izvora hišnega imena. Zapisi iz zgodovinskih katastrov so za vsa obravnavana naselja pridobljeni iz Franciscejskega katastra za Kranjsko, natančneje iz Abecednih seznamov lastnikov zemljišč za katastrsko občino

Dobje iz leta 1826. Navedeni kataster hrani Arhiv Republike Slovenije.

Tudi v statusu animarum oz. knjigi župljanov so hišna imena vodena kot posebna kategorija. V tabeli so za navedene vasi izpisana hišna imena iz statusa animarum iz obdobja 1840–1950 župnije Sv. Martina v Poljanah. Navedena župnijska knjiga je hranjena na sedežu župnije.

Jezikoslovna pojasnila

Hišna imena kot tudi narečja ter njihovi krajevni govori so del kulturne dediščine, zato so zbrana in zapisana v njihovi narečni obliki. Pri zapisu narečnega izgovora hišnega imena so uporabljena naglasna znamenja, ki povedo, kako je hišno ime naglašeno in kakšen je naglašeni samoglasnik. Ostrivec pomeni ozek in dolg glas (npr. répa, móka), strešica zaznamuje širok in dolg glas (npr. pêta, rôka), krativec pa širok in kratek glas (kmèt, nastòp). V govoru in tudi v hišnih imenih Poljanske doline je še mogoče slišati samoglasnika -ie, -uo, kot npr. v besedah piéc (peč), puót (pot). V poljanskem narečju sta naglašena samoglasnika i in u vedno kratka, g pa se izgovarja kot priporniški zvoneči γ.

Hišnim imenom so dodane še delno poknjžene oblike, to je narečnemu izgovoru kar najbližji zapis z znaki slovenske abecede s poknjženo končnico imena.



Poljane po letu 1934
(vir: fototeka Gorenjskega muzeja)

DOBJE

Vas Dobje naj bi ime dobila po drevesu, hrastu dobu, ki je toplo-ljubno drevo in se je ohranilo le še v zatišnih, nižje ležečih predelih.

Po pripovedovanju domačinov je na domačiji Pri Dobenčanu živela Valentina Kobe Grošelj, ki je dala zdravstveni stroki pomemben pečat in je bila ena prvih žensk, ki so se v zdravstvu uspešno uveljavile. Njen mož, Boris Kobe, je bil slikar

in kipar, kot arhitekt pa je zasnoval tudi spomenik padlim v dražgoški bitki v Dražgošah.

Dobje je tudi rojstni kraj Ivana Franketa (1841–1927), pisca, slikarja in konservatorja, bil je začetnik umetne vzreje postrvjih vrst na Kranjskem in avtor osnutka Ribiškega zakona za Kranjsko, ki je bil sprejet 1888 (www.gorenjci.si).



Domačija Pri Dobenčanu
(vir: Rok Grošelj)

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
1	/	/	/	Dóbnška mlekárna	Dobenska mlekarna
2	4	Doberzhen	Dobenčan	Par Dóbnčan	Pri Dobenčanu
4	10	Zhertenek	Bežek	Par Tišlari	Pri Tišlarju
5	7	Koschanz	Košanc	Par Košánc	Pri Košancu
6	6	Dimenzitsch / Demeschitz / Damenschitz	Demenčič	Par Demenčič	Pri Demenčiču
7	9	Mischenk	Krivar	Par Podnáduc	Pri Podnatovcu
8	11	Lovanzar	Marušnk	Par Marušnk	Pri Marušniku
/	5	Doberzhen	Dobenska bajta	/	/
/	8	Streuz	/	/	/
/	15	/	Sovoničar	/	/

HOTOVLJA

Na domačiji V Snežeti naj bi se, po vedenju sedanje lastnice, včasih narečno reklo tudi U Zasén, kar nakazuje na to, da na tej lokaciji, v oz. pri senožeti, sena ni primanjkovalo.

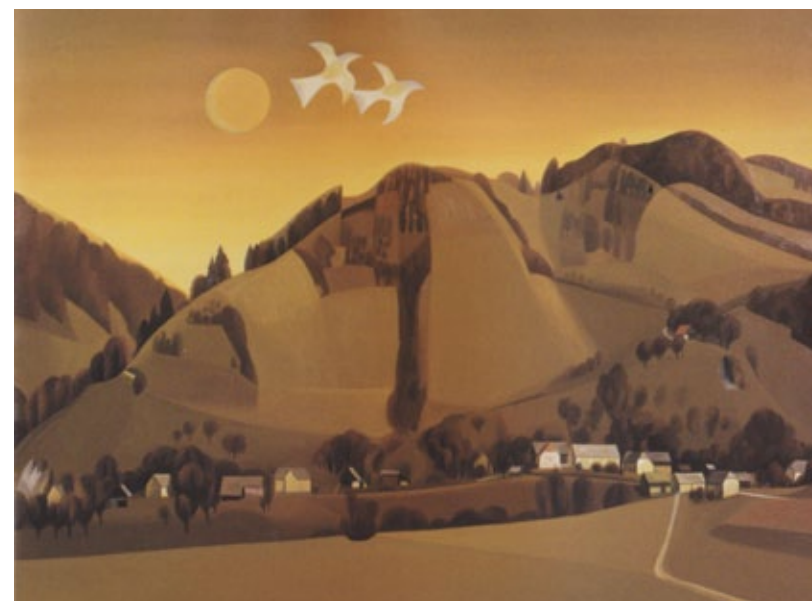
Domačija Pri Frtunu ima še vedno delujoč mlin. Ta domačija nosi hišno ime Par Fartùn (v narečju) že več kot 200 let, kar se lahko prepričamo že z zapisi hišnega imena Fortuna v franciscejskem katastru. Frtunov mlin priča o bogati mlinarski tradiciji na Škofjeloškem, saj je po podatkih loškega muzeja vodna sila na tem območju v začetku 20. stoletja gnala kar 158 mlinov, od tega 73 obrtnih in 85 kmečkih oz. hišnih. Po 2. svetovni vojni jih naštejemo le še 42.

Mlin je bil tudi na Dovjakovi domačiji, ki je v skladu z intervjujem z Mirkom Šubicem v reviji Prijatelj leta 1939, ime dobila po bosanskem predniku, ujetniku, ki je v 2. polovici 16. stoletja živel na Igu pri Auerspergu. Ta se je čez nekaj

let, ko mu je bila dana svoboda, naselil v tej hiši in so mu domačini, verjetno zaradi njegove divje podobe temnega in postavnega moža, nadeli vzdevek »dovjak«. Iz Dovjakove domačije izhaja rodovina slikarjev Šubic. V tej hiši sta se rodila Štefan Šubic, po njem se imenuje Šubičeva hiša v Poljanah in aprila 1922 tudi Ive Šubic, slikar in grafik, ki je sicer ustvarjal v ateljeju v Predmostu. Slikal je v olju in temperi, ukvarjal se je z grafiko, knjižno ilustracijo in zidnim slikarstvom (www.slovenska-biografija.si). Njegove umetnine krasijo številne objekte v Poljanah in okolici.

Lastnica domačije Vosoški malin je bila po podatkih Jagode Potokar, njene hčere, zadnjih 20 let svojega življenja tudi Cita Potokar (1915–1993), slikarka in ilustratorica, najbolj poznana po ilustracijah knjig za otroke. Mlin je bil sicer od leta 1842 do 1886 v lasti Kalanovih z Visokega, o katerih je pisal Ivan Tavčar v svojem romanu Visoška kronika (vir: Alojz Demšar).

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
1	41	/	Blaže	Par Bláž	Pri Blažu
5	33	Jacob	Šnajc	Par Šnájč	Pri Šnajcu
7	/	/	/	Na Kùcl	Na Kuclju
8	1	Schachar	Žagar	Par Žágari	Pri Žagarju
9	2	Schnautz / Scharouz	Šarovec	Par Šáruc	Pri Šarovcu
11	/	/	Žagar Slavko	U Žágarju bájt	V Žagarjevi bajti
12	28	Kotschar	Kočar	Par Kuóčari	Pri Kočarju
13	3	Petrousa	Mlinar	Vosošk máln	Vosoški malin
16	4	Deviak	Devjak	Par Dovják	Pri Dovjaku
17	31	Presetschnigg	Cilinder	Par Cilindari	Pri Cilindarju
19	5	Fortuna	Apnar	Par Apnári	Pri Apnarju
20	35	Bostianz	Teminc	U Koruóšk puót	V Koroški poti



Hotovlja, 1987, olje na platnu (90 × 100 cm), Ive Šubic – Vaščan, december 2012

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
28	6	Reschk	Rešk	Par Riéšk	Pri Rešku
30	7	Pretz	Predec	Par Prèdc	Pri Predcu
31	8	Fortuna	Fortuna	Par Fartùn	Pri Frtunu
33	/	/	Monter	Par Montèri	Pri Monterju
34	/	/	/	U Centrál	V Centrali
35	9	Frenze	Frencetnik	Par Frenciétnk	Pri Frencetniku
40	36	/	Kovač	Par Kováč / Par Pekálc	Pri Kovaču / Pri Pekalcu
43	10	Slabe / Slave	Slabe	Par Slabiét	Pri Slabetu
52	29	Koschander	Košander	Par Košándar	Pri Košandru
53	27	Bollontauz / Ballondattitz	/	Par Planišk	Pri Planišku
56	25	Planktz	Planc	Par Plànc	Pri Plankcu
59	24	Ounitschk	Ovniček	Par Ovničk	Pri Ovničku
60	23	Steiff	Štajf	Par Štájf	Pri Štajfu
62	22	Keuschar / Kuschar	Kevhar	Par Kévhari	Pri Kevharju
63	21	Bollontauz / Bollandatiz	Bolantač	Par Bolantáč	Pri Bolantaču
68	19	Brean	Brejan	Par Breján	Pri Brejanu
70	40	/	Žnidarčk	Par Žnidarčk	Pri Žnidarčku
72	18	Oru	Orel	Par Ôri	Pri Orlu
74	11	/	Matevž	Par Matévž	Pri Matevžu
75	44	/	Zogar	Par Zógari	Pri Zogarju
76	32	Koscher / Kocher	Kohar	Par Kohôri	Pri Kohorju
79	13	Presetschnigg	Presečnik	Par Presiéčnk	Pri Presečniku
80	38	/	Pečelarjeva bajta, Vila Knaflič	U Pečelárju bájť	V Pečelarjevi bajti
82	45, 46	/	Senožet	Par Snežietári / U Snežiet	Pri Snežetarju / V Snežeti
84	12	Bedeschelar / Bedschelar	Pečelar	Par Pečelári	Pri Pečelarju

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
86	8	/	Toncelj	Par Tóncl	Pri Tonceljnu
91	20	Luschar	Lužar	Par Lùžari	Pri Lužarju
93	/	/	Šuštar	Par Šuóštari	Pri Šoštarju
97	17	Jereb / Jere	Jere	Par Jeriét	Pri Jeretu
98	16	Oblack	Oblak	Par Oblák	Pri Oblaku
99	15	Micha	Mihač	Par Miháč	Pri Mihaču
100	14	Kribar	Krivar	Par Krivari	Pri Krivarju
/	26	Stulz	/	/	/
/	30	Remousch	/	/	/
/	34	Bouschansk / Rostinak	Muhova bajta	U Mùhu bájť	V Muhovi bajti
/	37		Kovačova bajta	/	/



Kohorjeva domačija iz leta 1952
(vir: Slavko Kržišnik)



Žagarjeva domačija leta 1959
(vir: fototeka Loškega muzeja Škofja Loka)

POLJANE

Loški razgledi (Planina, 1981) navajajo, da imajo Poljane, nekdanje središče Poljanske doline, ime po polju. Postavljene so namreč na kraju, kjer se dolina, ki je povečini tesna, toliko razširi, da daje več možnosti za polje, njive in travnike.

Lepo, veliko, prostorno in s skrilom krito hišo Na Kupčovšu naj bi postavil trgovec Janez Demšar, ki je kupčeval s platnom. Hišo je tudi zaradi lepe lokacije imenoval Angelski grad. Ker je bil prevzetan, bahav in je gosposko živel, je svoje imetje tudi zapravil (Berčič, 1971).

»Vsak letni čas je tukaj po svoje lep. Prav gotovo pa je bilo tukaj najlepše takrat, ko je pomlad s svojim krilom plavala nad dolino. In če je v Poljanski dolini lepa pomlad, tedaj je malokje lepše.«

To lepo misel je napisal Ivan Tavčar, pisatelj in politik, ki se je leta 1851 rodil Na Kosmu in v letih 1858–1860 obiskoval trivialko, enorazredno ljudsko šolo v Poljanah v hiši Pri Primažu. V tej hiši je

živel strojar Primož Ušeničnik, njegov sin Primola, Primož Ušeničnik, pa je v spominu Poljancev še dolgo po smrti živel kot legenda. Strojar Primož je imel z ženo Mici, poleg Primole, še 8 otrok. Aleš in France, ki sta se rodila Janezu, enemu od 6 sinov, sta bila dva izmed vodilnih slovenskih teologov v prvi polovici 20. stoletja. Primaževi fantje – po pripovedovanju prof. Franceta samega – niso bili na dobrem glasu. Nekateri od njih so veljali za potepuhe. Menda je eden končal tudi v zaporu, Primola pa je bil krepak človek, čudak in pijanec, ki je študiral tudi filozofijo. V noveli Primola, Slavjanski jug 1868, ga je uporabil tudi Ivan Tavčar (Naglič, 2004).

Rojstna hiša pisatelja in duhovnika Pavla Perka (1877–1970) nosi hišno ime Pri Frencinu. Pisateljsko delo Perka se opira na realizem, z dobrim opazovalnim darom posega v življenje narave in ljudi, v največji meri slika življenje kmečkih ljudi, njihovo trpljenje in premaganje. Jože Gregorič ga v Mohor-

jevem koledarju 1971 leta opisuje kot moža razsodnosti in reda, ki je izredno lepo in čitljivo pisal, kot duhovnik je bil vesten in skrben, primerne družbe se ni izogibal, predvsem pa je ljubil mir in samoto, kjer je lahko nemoteno premišljeval in se zatapljal v lepoto.

Po pripovedovanju stare mame sedanjega lastnika, Angele Vidic, je v hišo, kjer je imel njen tast kleparsko in šlosarsko delavnico zahajalo veliko ljudi – bilo je kot v panju (po domače v pajnu). Od tod tudi hišno ime Pri Panju (v narečju Par Pájñ).

Kulturni center slikarjev Šubic, Šubičeva hiša, ki sicer nosi hišno ime Pri Štefanu, je rojstna hiša Janeza in Jurija Šubica, sinov Štefana Šubica. V 2. polovici 19. stoletja je bila najpomembnejša podobarska delavnica na Slovenskem, danes pa deluje kot hiša ustvarjalnosti z muzejsko zbirko, galerijo in likovnim ateljejem slikarjev. Prostori hiše z značilno opremo in predmeti ohranjajo duh takratnega časa ter omogočajo vpogled v delo prebivalcev Poljanske doline (www.obcina-gvp.si).



Poljane s Kosmovo domačijo in v sredinskem delu, na hribu, s hišo Na Kupčovšu okoli leta 1935 (vir: fototeka Gorenjskega muzeja)

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
2	2	/	Rafel	Par Ráfl	Pri Rafeljnu
4	53	/	Palir	Par Paliri	Pri Palirju
5	/	/	/	Par Krūšnk	Pri Krušniku
6	/	/	/	Par Striéšk	Pri Strešku
8	/	/	/	Par Marjenét	Pri Marjenetu
11	63	/	Ferjan	Par Farján	Pri Frjanu
12	51	/	Mesar	Par Mesári	Pri Mesarju
13	52	/	šola	Šuóla	/
14	/	/	Krojač	Par Lùjz	Pri Lujzu
15	23	Sauratar	Zavratar	Par Zavrátari	Pri Zavratarju
16	31	Toplitschar	Blažuta	U Blažütuš	V Blažutovšu
17	48	/	Kos	Par Kuós	Pri Kosu
18	22	Reschk	Frencen	Par Frencin	Pri Frencinu
20	21	Posuzhasche / Posantzhusche	/	Par Máčk	Pri Mačku
21	20	/	Polonovec	Par Poluónuc	Pri Polonovcu



Mesarjeva domačija pred rušenjem leta 2009 (vir: Silvo Marolt)

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
22	43	/	Vidmar Nace, Vidm Tone	Par Tuónet / Par Nácet	Pri Tonetu / Pri Nacetu
25	/	/	/	Par Bárb	Pri Barbi
27	19	Widmar	Vidmar, Jože	Na Vidm	Na Vidmu
29	55	/	Šurk	Par Šürk	Pri Šurku
30	29	Mathausch / Kuptz	Kupčúše	Na Kúpčuš	Na Kupčovšu
31	28	Urbanz	Vrbanač	Par Varbanáč	Pri Vrbanaču
32	25	Posauz / Bosautz	Posavc	Par Posávč	Pri Posavcu
33	26	Remousch / Kuptz	Ramovš	Par Ramóvš	Pri Ramovšu
34	27	Kosem	Kosem	Par Kôsm	Pri Kosmu
35	33	Upasigrap	Pasje grapnik	U Pásji gráp	V Pasji grapi
43	/	/	Svejnakar	U Svejnákah	V Svinjakih
44	/	/	Lazarčk	Par Lázarčk	Pri Lazarčku
45	4	Schuandkar	Žunhar	U Žunhah	V Žunhah
46	46	/	Tenče	Par Tenciét	Pri Tenčetu



Domačija Pri Mihaču leta 1925 (vir: Janez Dolinar)

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
47	40	/	Ajnšk	Par Ájnšk	Pri Ajnšku
48	37	Tazerta / Taberschen	Štrovcar	Par Štručári	Pri Štrovcarju
50	13	Baschauz	/	Par Bášuc	Pri Bašovcu
51	/	/	Kovnikar	Na Kovnic	Na Kovnici
52	5	Jurzk / Jerk	Jurček	Par Júnčk	Pri Jurčku
53	7	Kosarnk	Povlka	Par Povliét	Pri Povletu
55	8	Zhude	Čude	Par Cēnet	Pri Cenetu
56	9	Kaspar	Kapšur Veharca	Par Viéhari	Pri Veharju
57	10	Auschlak / Auschlaker	Primož	Par Prímaž	Pri Primažu
58	30	Mataush / Mateusk	Pajn	Par Pájn	Pri Panju
59	11	Pradauz	Prodovec (lovski dom)	Na Pruód	Na Produ
60	12	Pradauz / Prodauz	Prodovska bajta	U Pruódusk bájt	V Prodovski bajti
61	17	Kamnar	Kamnar	Na Kámn	Na Kamnu
62	/	/	Strojar	Par Struójari	Pri Strojariju
63	/	/	Dolinar	Par Doľinari	Pri Dolinarju
64	42		Tonček Kramarca	Par Krámari	Pri Kramarju
65	15	Kobau	Kobal	Par Kobál	Pri Kobalu
66	14	Podskalla	Štefanova Mica	Pod Skála	Pod Skalo
67	/	/	Lovrin, Ta star Kos	Par ta Stárm Kuós	Pri Starem Kosu
68	36	Podskalla	Kovač	Par Klobóvs	Pri Klobovsu
69	/	/	/	Pod Tábram	Pod Tabrom
70	39	Machar / Maschar	Štefan	Par Štiéfan	Pri Štefanu
71	38	Forian	Boštjanc	Par Boštjanc	Pri Boštjancu
72	34	Jaunz	Tomažin	Par Tomažin	Pri Tomažinu
73	35	Kovatsch / Podskalla	Kovač	Par Kováč	Pri Kovaču
74	/	/	Mihač	Par Miháč	Pri Mihaču

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
75	/	/	Kafol	Par Kofuól	Pri Kofolu
/	1	Prfarrhof	župnišče	/	/
/	2	Kapleney	Mežnija	/	/
/	3	Hischar	Hišcar	/	/
/	6	Padpedschanz	/	/	/
/	16	Kobau	/	/	/
/	18	Srinz	Zrimec	/	/
/	24	Podpetznar	/	/	/
/	32	Bretzk	/	/	/
/	32	Machar / Betz	/	/	/
/	37	Widmar	Gostilna Kamnar	/	/



Domačija Pri Primažu okoli leta 1970 (vir: Franc Tavčar)

PREDMOST

Predmost ima ime po mostu, ki ga veže s Poljanami. V urbarju iz leta 1291 nima imena in je samo njegova lega po latinsko označena z »ex alia parte aque apud sancrum Martinum«, kar pomeni z druge strani vode pri Sv. Martinu. Prvotno je namreč poljanska cerkev stala nasproti Primažove hiše, kjer danes stoji spomenik žrtvam vojne. V urbarju z leta 1318 pa je imenovan Primosti, kar je pravilno, saj za Poljane, ki so tod glavni kraj, ne leži pred mostom, temveč preko mosta ali pri mostu na drugi strani vode. Kdaj se Primost spremeni v Predmost, se ne ve (Planina, 1981).

Hiša Pri Brentežu je poleg Županovša predstavljala pomembno arhitekturo iz obdobja baroka z elaborirano sivomodro fasadno poslikavo z belimi pilastrami in naslikanimi okenskimi okvirji ter kamnitim polkrožnim vhodnim portalom. Kasneje ji je bil prizidan gospodarski del, ki se je občutno razlikoval po kvaliteti gradnje. Del notranjih prostorov je bil obokan. Sama kvaliteta gradnje kaže na nekdanjega lastnika s posebno družbeno funkcijo, bodisi kot gostilničar ali nosilec javne službe v času freisinškega gospostva. Pisatelj Ivan Tavčar je v svojem delu V Zali upodobil lik bogatega Brentača oz. Brenteža ravno po enem izmed lastnikov te hiše (vir: Jure Ferlan).



V Županovšu leta 1970
(vir: dokumentacija Slovenskega etnografskega muzeja, Srečo Kolar)



Hiša Pri Brentežu leta 1970
(vir: dokumentacija Slovenskega etnografskega muzeja, Srečo Kolar)

Hišna št.	Stara hišna št.	Franciscejski kataster 1826	Status animarum 1840–1950	Hišno ime narečno	Hišno ime poknjženo
1	19	/	Podbregar	Par Podbrীগari	Pri Podbregarju
2	18	/	Bognar	Par Bógari	Pri Bognarju
3	Dobje 3	Schepan	Županova hiša, Županovše	U Župánuš	V Županovšu
4	Dobje 2	Predmoshan / Moschansk	Predmošančk	Par Predmošančk	Pri Predmošančku
6	Dobje 1	Schepan	Brentež	Par Bréntež	Pri Brentežu
7	/	/	/	Par Čik	Pri Čiku
12	/	/	Kovšakov Pavle	Par Tišlari	Pri Tišlarju
/	14	/	Šuštar	/	/



Most in nekaj hiš v Predmostu okoli leta 1930
(vir: fototeka Gorenjskega muzeja)

Izdajatelj zaradi podatkov, pridobljenih preko ustnih virov, ne jamči za popolno pravilnost hišnih imen in zgodb ter ne odgovarja za morebitne tipkarske napake v besedilu in zapisu hišnih imen.

Za pomoč pri raziskovanju hišnih imen se zahvaljujemo sodelujočim domačinom, župniku v Poljanah ter doc. dr. Jožici Škofic (ZRC SAZU).

Za ogled zbranih hišnih imen obiščite www.hisnaimena.si

Viri in literatura:

<http://www.slovenska-biografija.si/oseba/>

http://www.loški-muzej.si/stalne_zbirke/mlin-muzej-na-prostem/

<http://www.gorenjci.si/osebe/>

<http://www.obcina-gvp.si/>

BERČIČ, Branko, 1971, Mladost Ivana Tavčarja, Razprave in eseji

GREGORIČ, Jože, Pavlu Perku v spomin, 1970, Mohorjevo koledar 1971,

Mohorjeva družba, Celje

NAGLIČ, Miha, Po ljudeh gor, po ljudeh dol, 2004, Ušeničnikovo poreklo,

Gorenjski glas, Kranj

PLANINA, France, 1981, Imena naselij v Loški občini, Loški razgledi, letnik 28

Fotografija na naslovnici: Okno z okensko mrežo na nekdanji hiši Pri Brentežu
(vir: dokumentacija Slovenskega etnografskega muzeja, Srečo Kolar)



Poljane na desni strani ceste, levo Hotovlja in Predmost
(avtor: Izidor Jesenko)

Dobnska mlékárna Par Dobničian Par Fišlari Par Košáne
Par Demenciü Par Podnátuc Par Marušnk Par Bláž Par Šnájce
Na Kučl Par Žagari Par Šaruc U Žagarju bajt Par Kuočari
Vosóšk máln Par Dovják Par Apndari U Koruošk puot
Par Riěšk Par Prěde Par Fartün Par Monteri U Centrál
Par Frenciětnk Par Kováč / Par Pekále Par Šlábět
Par Košándar Par Planišk Par Plánke Par Ovničk Par Štajf
Par Kóphari Par Bolantáč Par Breján Par Žnidarěk Par Őrl
Par Mátěvž Par Žogari Par Kohori Par Presičěnk U Pečělárju
bajt Par Sneziětari U Sneziět Par Pečělari Par Šondl
Par Lužari Par Šuoštari Par Jeriět Par Oblák Par Miháč
Par Krivari Par Čilndari U Mihu bajt Par Rafl Par Pátri
Par Krušnk Par Stričěšk Par Marjenět Par Farján Par Mesári
Par Lujz Par Lovrátari U Blazžutuš Par Kuós Par Frencin
Par Máčk Par Šuonět / Par Náčet Par Poluónuc Par Bárk
Na Vidm Par Šürk Na Kúpcuš Par Várbanáč Par Posávc
Par Ramovš Par Kósm U Pásji gráp U Svejnkah
Par Lázarěk U Žunhah Par Šenciět Par Ajnšk Par Štručari
Par Bášuc Na Kóvnic Par Jurěk Par Povliět Par Čěncet
Par Věhari Par Primaz Par Pájn Na Pruod U Pruodusk bajt
Na Kámn Par Štruožari Par Dolinari Par Krámari
Par Kobál Pod Škála Par ta Štárm Kuós Par Klobovs
Pod Šabram Par Štiěfan Par Boštjanc Par Tomaziñ Par Kováč
Par Miháč Par Kofuoč Par Podbriěgari Par Bógnari
U Župánuš Par Predmošáneč Par Brěntěz Par Čik Par Fišlari